

Dnr KDN 2020/82

§ 94 Motion från Dennis Askling (SD) om att påbörja arbetet med en kulturkanon för Haninge kommun

Sammanfattning

Dennis Askling (SD) har lämnat en motion i kommunfullmäktige om att påbörja arbetet med en kulturkanon för Haninge kommun. Motionen har sänts på remiss till kultur- och demokratinämnden. Remissen ska vara besvarad 2020-10-30.

Motionären beskriver hur Danmark 2005 tog fram förslag på verk som anses särskilt värdefulla för det danska kulturarvet. Syftet med en kulturkanon i Danmark var att introducera medborgarna till det danska kulturarvet och stimulera tankar och debatt kring konst- och kulturfrågor. Områdena var arkitektur, bildkonst, design, konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur.

Vidare beskriver motionären att Haninge är rik på kulturhistorisk mångfald och ger exempel på Jordbro gravfält, Västerhaningedräkten och kyrkobyggnader. Dessa bär på ett kulturhistoriskt arv som bör förvaltas och bevaras för kommande generationer av Haningebor. Motionären tror att Haninge skulle gynnas av att påbörja arbetet med en lokal kulturkanon utifrån kommunens kulturella arv och de spår som tidigare generationer har lämnat efter sig.

Motionären avslutar med att tro att det finns behov av en fördjupad diskussion om kultur, historia och identitet. Motionären bedömer att i en tid av utbrett ointresse för kulturpolitiska frågor, rotlöshet och ifrågasättande av den svenska kulturens själva existens finns det ett värde i att uppmuntra till ökad reflektion kring kulturarvet.

Förvaltningens synpunkter

Kultur- och demokratinämnden ansvarar för att bedriva och främja kulturverksamhet i Haninge och därigenom stödja att kulturen blir tillgänglig för alla invånare i kommunen. Haninge kommun har även två program antagna i kommunfullmäktige – Kulturpolitiskt

program för Haninge kommun 2015-2025, antaget i kommunfullmäktige 2014-09-18 och Kulturmiljöprogram 2020-2030, antaget i kommunfullmäktige 2019-09-09. Båda programmen betonar vikten av fri, obunden och tillgänglig kultur för alla invånare. Bevara, använda och utveckla är de tre övergripande målen i Kulturmiljöprogrammet i Haninge. Genom kultur- och demokratinämndens ansvarsområde och de av kommunfullmäktige antagna programmen bedrivs ett gediget arbete kring kultur och kulturmiljö.

Nämnden erbjuder ett brett och varierat kulturutbud för alla invånare regelbundet på olika platser i kommunen. Förskolor och skolor erbjuds kulturupplevelser som stimulerar till samtal om konst och kultur. Omväxlade kulturaktiviteter inom ett brett spektrum av konst och kultur, kulturarv och kulturmiljöer ges i samarbete med föreningar, kulturliv och andra aktörer. Syftet är att förutom att ge kulturella upplevelser främja möten, demokratiska samtal och fördjupade diskussioner kring konst och kultur. Ytterst handlar det om att hålla kultur- och demokratifrågor levande och främja det livslånga lärandet för invånarna.

Liksom motionären anser förvaltningen att kulturhistoriska värden i kommunen är betydelsefulla och ska tas om hand. Haninge kommuns kulturmiljömål är formulerade i relation till det nationella kulturmiljömålet – ”Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas”. Haninges kulturmiljöer bär på kunskap och berättelser om livet i Haninge förr och nu. Att bevara, vårda och ta hand om värdefulla kulturhistoriska platser och byggnader samt kulturmiljöer bidrar till en hållbar och god livsmiljö för invånarna idag och i framtiden. Att använda kulturmiljöerna innebär att lära känna platsen där man bor. Kunskap om platsen och dess förflutna ger förståelse för historiska och samtida händelser och är identitetsskapande. Det arbete som förvaltningen bedriver idag handlar till stor del om att synliggöra det lokala och uppmärksamma det specifika för Haninge.

Förvaltningen instämmer i att det emellertid kan finnas behov av ökad reflektion och fördjupade samtal kring kulturarv och kulturmiljö, historia och identitet. Genom att uppmärksamma Haninges kulturarv och kulturmiljöer ges invånarna verktyg att lära

känna Haninges historia och berättelser. Oavsett bakgrund och livsvillkor ska alla kunna ta del av och bidra till Haninges kulturmiljöer. Detta stärker hemhörigheten i Haninge.

Människans identitet formas av en mängd intryck. Det omgivande samhället påverkar och individen själv formar utifrån sina erfarenheter och upplevelser. Förvaltningens uppgift är att ge ett brett utbud av konst och kultur och att skapa möjligheter för människor att mötas och föra gemensamma samtal om dessa frågor.

Kulturarv är materiella och immateriell uttryck av mänsklig aktivitet genom tiderna. Det materiella kulturarvet kan vara föremål eller kulturmiljöer så som fornlämningar och bebyggelse. Det immateriella kan handla om seder och bruk, idéer och perspektiv, kunskap och samhällsskick och är en del av vår identitet. Det bidrar till glädje och lust och att vi känner samhörighet. Men det kan också ge upphov till gränser och utanförskap. En kulturkanon är ett rättesnöre för kultur och förutsätter att det finns vissa verk och företeelser som är särskilt framträdande och värdefulla. En fråga som är viktig att ställa i det här sammanhanget är vad kultur gör istället för vad den är. Kultur är, med ett nutida synsätt, handling.

Genom de politiska programmen betonar kommunen vikten av ett inkluderade och demokratiskt synsätt på kultur, kulturarv och kulturmiljö, att dessa är föränderliga över tid och tillgängliga för alla invånare. En kulturkanon som syftar till att på förhand bestämma vilka delar av det gemensamma kulturarvet som är mest betydelsefullt kan bidra till en förminskning av kulturen och riskerar att utesluta vissa invånare eller grupper i att känna tillhörighet och delaktighet.

Att vårda och bevara Haninges fysiska spår för kommande generationer är av stor betydelse. Genom olika insatser, aktiviteter och program i samverkan med civilsamhället uppmärksammar vi Haninges kulturmiljöer och belyser vad som är specifikt för Haninge. Genom samtal och dialog där alla invånare är välkomna att delta avdramatiseras ett ämne som annars kan upplevas svårt.

Underlag för beslut

- Remiss från kommunstyrelsen 2020-03-06 – Motion från Dennis Askling (SD) avseende att påbörja arbetet med en kulturkanon för Haninge kommun

Förslag till beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till nämnden

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Nämndens beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Expedieras: Akt, kommunstyrelsen

För verkställighet:

För kännedom: Anna Röst